

Önarckép /Weöres Sándor/

Barátom, ki azt mondod, ismersz engem,
nézd meg szobámat: nincsenek benne díszek,
miket magam választottam; nyisd szekrényemet:
benn semmi jellemzőt sem találsz.

Kedvesem és kutyám ismeri simogatásom,
de engem egyik sem ismer. Ócska hangszerem
rég megszokta kezem dombját-völgyét,
de ő sem tud mesélni rólam.

Pedig nem rejtőzöm — csak igazában nem vagyok.
Cselekszem és szenvedek, mint a többi,
de legbenső mivoltom maga a nemlét.

Barátom, nincs semmi titkom.
Átlátszó vagyok, mint az üveg — épp ezért
miként képzelheted, hogy te látsz engem?

WEÖRES SÁNDOR: ANYÁMNAK

Termő ékes ág, te,
jó anya,
életemnek első
asszonya,

nagy meleg virágágy,
párna-hely,
hajnal harmatával
telt kehely,

benned kaptam első
fészkemet,
szívem a szíveddel
lüktetett,

én s nem -én közt nem volt
mesgye-hegy,
benned a világgal
voltam egy.

Álmom öbleidbe újra
visszatér -
álmom öbleidbe újra
visszatér!

Alabástrom bálvány,
jó anya,
életem hatalmas
asszonya.

Énekem, ládd, néked áldoz,
félve lép.
Hajad: Pallas bronz-sisakja,
színe ép,

csak arcodon lett keményebb

minden árny,
mint a délutáni égen
vércse-szárny.

Első szép játékomban,
jó anya,
gyermekségem gazdag
asszonya.

A kamaszkor tőled
elkuszált,
szemem a szemedbe
nem talált.

Így tűnődtem: «Mért szült,
mért szeret,
ha örökre élni
nem lehet?»

Énmiattam annyi mindent
öl, temet!
mért nem tett a hóba inkább
engemet!»

A kamaszkor tőled
elkuszált,
férfi-szívem újra
rád-talált,

férfi-szívem a szivedre
rátalált,
megköszön most percet, évet
és halált.

Álmom karjaidba
visszatér,
álmom karjaidba
visszatér...

Erős ház, szép zászló,
jó anya,
sorsomnak nyugalmas
asszonya.

Majd ha cseppig átfolyt rajtam
mind e lét,
úgy halok az ős-egészbe,
mint beléd.

WEÖRES SÁNDOR: KÉT HAJNALI HIMNUSZ ÁHITAT

Szűz rózsákkal kél a hajnal...
égő szívvel, dalos ajkkal
üdvözöllek, Alkotóm!
Mint az anyjából a gyermek,
im a dolgok is kikelnek
durva, mély árny-burkaikból,
hogy színnel köszöntsének.

Égi Hűség! Gyönyörűség!
Te legtisztább Célszerűség!
Te egyetlen Bizonyos!
Nem szerencsét s üdvösséget
kérek Tőled: Bölcsességed
tudja, mért teremtett és ha
tűzre vetsz is, áldalak.

Fönntartóm, add, hogy ne kelljen
elrúgnom, mi aljas bennem,
magamat csonkítanom:
virradatnak ékessége,
megbontatlan teljessége,
oldd föl bennem éjszakámnak
áldatlan salakjait.

Piros ajkkal, énekekkel,
szép orcával jó a reggel.
Szentlélek, köszöntelek!
Hadd legyek Kezedbe csésze,
melynek kemény, tiszta széle
visszfénnyel köszönti reggel
ős-szülőjét, a Napot.

Weöres Sándor: Örök pillanat

Mit málló kőre nem bizol:
mintázd meg levegőből.
Van néha olyan pillanat
mely kilóg az időből,

mit kő nem óv, megőrzi ő,
bezárva kincses öklét,
jövője nincs és múltja sincs,
ő maga az öröklét.

Mint fürdőző combját ha hal
súrolta s tovalibbent –
így néha megérezheted
önnön-magadban Istent:

fél-émlék a jelenben is,
és később, mint az álom.
S az öröklétet ízleled
még innen a halálon.

Weöres Sándor: Hannának

SZÁZSZORSZÉP - 65.

Betegágyból irok, lonc-ágacska, Hanna.
Ne gondold, hogy időm kelleetlen suhanna:
nyujtózom, pihenek, gondom félretettem,
Torlódik a magány tengere köröttem.

Jó így, lemerülni éjemben, napomban,
látni a nagytemplom tömbjét ablakomban,
kortyolni a teát, mit te küldtél hozzám,
emlékek gőzében fürdetni az orcám..

Apróság-korunkban – nem is olyan régen –
három nővéreddel futkostál a réten.
Holtig ti repültök kisgyerek-korommal,
mint négy ezüsthangu, tarkaszárnyu angyal.

Ők szolgálói lettek földi szeretetnek,
míg téged az évek sziklámra vetettek:
márvány moha-párnán állsz félig-alélva,
mint sziklához láncolt fehér Androméda.

Te is odahagysz-e? vagy szirtemre fagysz-e?
ki korra hugom vagy: kis néném maradsz-e?
mindig csak ez léssz-e: panasz-szót se szólva
bárki nyomorultnak édes gondozója?

Látod, így tünődöm, lonc-ágacska Hanna.
Kiesett belőlem a sors őrlő malma:
mintha nem is volnék, csak mondatlan emlék,
szőke hajad körül fátyolként lebegnék.

Rongyszőnyeg 127.

Ki minek gondol, az vagyok annak...

Ki minek gondol, az vagyok annak...
Mért gondolsz külön rokonalannak?
Jelet látsz gyűlni a homlokomra:
Te vagy magad, ki e jelet vonja.

S vigyázz hogy fénybe vagy árnyba játszik,
Mert fénye-árnya terád sugárzik.
Ítélsz rólam, mint bölcsről, badarról:
Rajtam látsz törvényt sajátmagadról.

Okosnak nézel? Hát bízd magad rám.
Bolondnak nézel? Csörög a sapkám.
Ha lónak gondolsz, hátamra ülhetsz;
Ha oroszlánnak, nem menekülhetsz.

Szemem tavában magadat látod:
Mint tükröd, vagyok leghűbb barátod.

Weöres Sándor: Canzone - feleségemnek

Még nem tudom, hogy mennyi vagy nekem,
ó, hallgat még felőled benn a lélek,
mely fátylat von köréd, szerelmesem,
s még nem tudom hogy néked mennyit érek,
jósorsodat hozom, vagy tán halálom
arany s gyémánt díszét, még nem tudom:
új, mézes fájdalom
indái közt nehéz utat találnom.

Csak azt tudom, hogy társra sose várt
az én szívem s lettél egyszerre társa,
elvéve tőle életet s halált,
hogy visszaadd másféle ragyogásra;
hol bennem erdő volt: dúvad- s madár-had
hazátlan csörtet villámtűz elől;
és kunyhóm összedől,
ha benne otthonod meg nem találtad.

Csak azt tudom, hogy hajlós testeden

szinte öröktől ismerős a testem,
fejmemnek fészke ott a kebleden,
s nem szégyen, ha előtted könnybe estem,
semmit se titkolok s ős-ismerősen
jársz vad, töretlen Tibet-tájamon,
imbolygó szájalom,
vagy éji égen csillagkérdő szem.

A megtépett ideg, e rossz kuvik,
szemed nyugodt kék mécsét megtalálja;
kicsinyke úrnő, térdedhez búvik
s elszunnyad az érzékiség kutyája;
és benn a Fénykirály, az örök ember,
még hallgat, tán nem tudja szép neved,
s nem mond ítéletet,
így vár piros ruhában, szerelemben.

Weöres Sándor: Majomország

Hej de messze majomország,
ott terem majomkenyér,
majomablak majomrácsán
majomnótát ráz a szél.

Majomtéren, majomréten
majomhősök küzdenek,
majomszanatóriumban
sírnak majombetegek.

Majomtanártól majomlány
majomábécét tanul,
gaz majom a majombörtönt
rúgja irgalmatlanul.

Megépül a majommalom,
lesz sok majommajonéz,
győzve győz a győzhetetlen
győzedelmes majomész.

Majompóznán majomkirály
majomnyelven szónokol,
egyiké majommennyország,
másiké majompokol.

Makákó, gorilla, csimpánz,
pávián, orángután,

mind majomújságot olvas
majomvacsora után.

Majomvacsoraemléktől
zúg a majomreterát,
majombakák menetelnek,
jobbra át és balra át.

Rémületes majomarcot
vágnak majomkatonák,
majomkézben majomfegyver,
a majmoké a világ.

VERS BABITS MIHÁLYRÓL

Tíz-egynéhány éves voltam és diák,
éldegélve kis falun,
mikor először olvasgattam verseit
egy vakító nyáron át.
Ó hányszor heverészttem a domboldalon
két könyvével egymagam,
a pataknál, mely majdnem mozdulatlanul
nyúlt a sás közt nesztelen -
odafenn sávós felhők - és bennem mi volt,
soha el nem dadoghatom!
Senki mással így nem egyesültem én
addig se, azóta se:
részemmé vált, élőn oltódott belém,
mint vadócba nemes ág.
Ottan lettem azzá, aki én vagyok,
egy vakító nyár alatt.
Lénye lényemmé vált - mégis messze volt,
mint az iszonyú csillagok.

És ki nékem álomi hang és délibáb
s távol tűz volt, testtelen:
emberré lett, asztalánál ültem és
megkinált, beszélt velem,
ő támogatott engem és gondolt velem,
jó volt hozzám, mint apám,
s én mit adtam? fiú-szívet tártam néki, mely
aljas, pokoli, tudhatod:
hánytorgása éjjel-nappal recsegő máglyatűz
és hálája gyertyavég.

Ime feléje nyúlnék és kiáltanék,
hangját hallom, szája nincs,
néz rám és nem érzem tekintetét,
melléből eső csorog
- hányszor mondjam, ember volt, beszélt velem,
most többé határa nincs;
és mint rég, diák-koromban, oly közel
és oly messze-messze van.